

Bryssel den **XXX**
[...](2022) **XXX** draft

ANNEX

SENSITIVE*
UNTIL THE ADOPTION

BILAGA

till

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Godkännande av innehållet i ett utkast till kommissionens förordning om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa grupper av specialiseringsavtal

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

BILAGA

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) .../...

av den XXX

om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa grupper av specialiseringsavtal

UTKAST

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 2821/71 av den 20 december 1971 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden¹,

efter att ha offentliggjort ett utkast till denna förordning,

efter samråd med rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor, och

av följande skäl:

- (1) Förordning (EEG) nr 2821/71 ger kommissionen befogenhet att genom förordning tillämpa artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt* på vissa grupper av avtal, beslut och samordnade förfaranden som omfattas av artikel 101.1 i fördraget och som avser specialisering, inklusive avtal som är nödvändiga för att åstadkomma sådan specialisering.
- (2) Kommissionens förordning (EG) nr 1218/2010 av den 14 december 2010 om tillämpning av artikel 101.3 i fördraget på grupper av specialiseringsavtal² definierar grupper av specialiseringsavtal som kommissionen ansåg normalt uppfylla villkoren i artikel 101.3 i fördraget. Med tanke på att erfarenheterna av tillämpningen av den förordningen, som upphör att gälla den 31 december 2022, på det hela taget varit positiva och med hänsyn till resultaten av granskningsförfarandet är det lämpligt att en ny gruppundantagsförordning antas.
- (3) Denna förordning bör uppfylla de två kraven att i) effektivt skydda konkurrensen och ii) ge företagen tillräcklig rättslig förutsebarhet. Samtidigt som dessa mål eftersträvas bör så stor hänsyn som möjligt tas till behovet av att förenkla den administrativa tillsynen och de rättsliga ramarna.
- (4) Under en viss nivå av marknadsstyrka kan det i allmänhet presumeras att specialiseringsavtal, som faller inom tillämpningsområdet för artikel 101.3 i fördraget, ger upphov till positiva effekter som kommer att uppväga eventuella negativa effekter på konkurrensen.

¹ EGT L 285, 29.12.1971, s. 46.

(*) Med verkan från och med den 1 december 2009 har artikel 81 i EG-fördraget (tidigare artikel 85 i EEG-fördraget) ersatts av artikel 101 i fördraget. Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I denna förordning bör hänvisningar till artikel 85 i EEG-fördraget eller artikel 81 i EG-fördraget i förekommande fall förstås som hänvisningar till artikel 101 i EG-fördraget.

² EGT L 335, 18.12.2010, s. 43.

- (5) För tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget genom förordning är det inte nödvändigt att fastställa vilka avtal som kan omfattas av artikel 101.1 i fördraget. Vid en individuell bedömning av avtal som omfattas av artikel 101.1 i fördraget måste flera faktorer beaktas, särskilt strukturen på den relevanta marknaden.
- (6) Förmånen av det undantag som fastställs genom denna förordning bör begränsas till de avtal som med tillräcklig säkerhet kan antas uppfylla villkoren i artikel 101.3 i fördraget.
- (7) Specialiseringsavtal bidrar mest sannolikt till att förbättra tillverkningen av produkter eller färdigställandet av tjänster eller distributionen av dem, om parterna har kompletterande kunskaper, tillgångar eller verksamheter, eftersom de kan koncentrera sig på tillverkningen av dessa produkter eller färdigställandet av dessa tjänster och därmed fungera effektivare och leverera produkterna billigare. Under förutsättning att konkurrensen är verkningsfull kommer konsumenterna sannolikt att få en skälig andel av de uppnådda fördelarna.
- (8) Sådana fördelar kan uppstå på grund av a) avtal genom vilka en eller flera parter helt eller delvis avstår från tillverkning av vissa produkter eller färdigställande av vissa tjänster till förmån för en eller flera andra parter (*ensidig specialisering*), b) avtal genom vilka varje part helt eller delvis avstår från tillverkning av vissa men olika produkter eller färdigställande av vissa tjänster till förmån för en eller flera andra parter (*ömsesidig specialisering*) och c) avtal genom vilka två eller flera parter åtar sig att gemensamt tillverka vissa produkter eller förbereda vissa tjänster (*gemensam produktion*).
- (9) Tillämpningen av denna förordning på tjänster avser färdigställande av tjänster (i motsats till tillhandahållande av tjänster). Med färdigställande av tjänster avses verksamhet före tillhandahållandet av tjänster till kunder (t.ex. samarbete vid skapandet av en plattform genom vilken en tjänst kommer att tillhandahållas). Tillhandahållandet av tjänster omfattas inte av tillämpningsområdet för denna förordning, utom i samband med distribution där parterna tillhandahåller de tjänster som färdigställts och de produkter som tillverkats enligt specialiseringsavtalet.
- (10) Tillämpningen av denna förordning på ensidiga och ömsesidiga specialiseringsavtal bör inskränka sig till scenarier där parterna är verksamma på samma produktmarknad. Det är dock inte nödvändigt att parterna är verksamma på samma geografiska marknad. Dessutom kräver begreppen ensidig och ömsesidig specialisering inte att en part minskar kapaciteten, eftersom det räcker med att produktionsvolymen minskas.
- (11) För att fördelarna med specialiseringen ska kunna förverkligas, utan att någon part lämnar marknaden i leden efter produktionen, bör ensidiga och ömsesidiga specialiseringsavtal endast omfattas av denna förordning om de föreskriver leverans- och inköpsskyldigheter. Leverans- och inköpsskyldigheter kan vara exklusiva men behöver inte vara det.
- (12) Denna förordning ska tillämpas på avtal om gemensam produktion som ingås av parter som redan är verksamma på samma produktmarknad men också av parter som vill gå in på en produktmarknad med hjälp av avtalet om gemensam produktion. Dessutom kräver inte begreppet avtal om gemensam produktion att parterna minskar sin individuella verksamhet, när det gäller tillverkning av produkter eller färdigställandet av tjänster som inte omfattas av deras planerade samarbetsarrangemang.
- (13) Om parternas andel av den relevanta marknaden för de produkter som är föremål för ett specialiseringsavtal inte överstiger en viss nivå, kan det presumeras att avtalet som

regel kommer att skapa ekonomiska fördelar i form av stordrifts- eller diversifieringsfördelar eller bättre produktionsteknik, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås.

- (14) Om de produkter som omfattas av ett specialiseringsavtal är mellanprodukter, vilka en eller flera av parterna helt eller delvis använder som insatsprodukter i sina egna produkter i senare led som de därefter säljer på marknaden, bör undantaget enligt denna förordning gälla endast om parternas andel av den relevanta marknaden för dessa produkter i senare led inte överstiger en viss nivå. Om man i ett sådant fall endast beaktar parternas andel av marknaden för mellanprodukten, negligeras den potentiella risken för att konkurrenter utestängs från marknaden för produkter i senare led eller drabbas av prishöjningar på insatsprodukter.
- (15) Det finns ingen presumtion om att specialiseringsavtal antingen omfattas av artikel 101.1 i fördraget eller att de inte uppfyller villkoren i artikel 101.3 i fördraget, när tröskelvärdet enligt denna förordning överskrids eller andra villkor i denna förordning inte uppfylls. I sådana fall måste en individuell bedömning av specialiseringsavtalet göras i enlighet med artikel 101 i fördraget.
- (16) Avtal som innehåller begränsningar vilka inte är absolut nödvändiga för att uppnå de positiva effekterna av ett specialiseringsavtal bör inte undantas enligt denna förordning. Avtal som innehåller vissa typer av allvarliga begränsningar av konkurrensen vilka hör samman med fastställande av priser gentemot tredje part, begränsning av produktion eller försäljning och uppdelning av marknader eller kundunderlag bör i princip inte omfattas av den undantagsförmån som fastställs genom denna förordning, oberoende av parternas marknadsandel.
- (17) Bestämmelserna i denna förordning om begränsningen avseende marknadsandelar, om att vissa avtal inte undantas och om övriga villkor säkerställer normalt att de avtal som omfattas av gruppundantaget inte ger parterna möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av de berörda produkterna eller tjänsterna.
- (18) Undantaget enligt denna förordning kan återkallas i enlighet med artikel 29 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget³.
- (19) För att underlätta ingåendet av specialiseringsavtal, som kan påverka parternas struktur, bör giltighetstiden för denna förordning fastställas till 12 år.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

DEFINITIONER

Artikel 1 – Definitioner

- 1. I denna förordning gäller följande definitioner:
 - (a) *specialiseringsavtal*: ett ensidigt specialiseringsavtal, ett ömsesidigt specialiseringsavtal eller ett avtal om gemensam produktion.

³ EUT L 1, 4.1.2003, s. 1.

- (1) *ensidigt specialiseringsavtal*: ett avtal mellan två eller flera parter som är verksamma på samma produktmarknad och varigenom en part eller parter samtycker till att helt eller delvis upphöra med produktion av vissa produkter eller att avstå från att producera dessa produkter och att köpa dem från den andra parten eller de andra parterna, som förbinder sig att producera och leverera dessa produkter.
- (2) *ömsesidigt specialiseringsavtal*: ett avtal mellan två eller flera parter som är verksamma på samma produktmarknad och varigenom två eller flera parter ömsesidigt samtycker till att helt eller delvis upphöra med eller avstå från att producera bestämda, men olika produkter och i stället köpa dessa produkter från de övriga parterna, som för sin del förbinder sig att producera och leverera dem.
- (3) *avtal om gemensam produktion*: ett avtal varigenom två eller flera parter förbinder sig att gemensamt producera vissa produkter.
- (b) *avtal*: ett avtal, ett beslut av en företagssammanslutning eller ett samordnat förfarande.
- (c) *produkt*: en vara eller en tjänst, inbegripet både mellanprodukter eller tjänster i mellanledet och färdigprodukter eller tjänster i slutledet, utom distributions- och uthyrningstjänster.
- (d) *produktion*: tillverkning av varor eller färdigställande av tjänster, inbegripet genom underleverantörer.
- (e) *färdigställande av tjänster*: verksamhet i tidigare led, innan tjänsterna tillhandahålls till kunder.
- (f) *specialiseringsprodukt*: en produkt som produceras inom ramen för ett specialiseringsavtal.
- (g) *produkt i senare led*: en produkt för vilken en specialiseringsprodukt används som insatsprodukt av en eller flera av parterna och som dessa parter avyttrar på marknaden.
- (h) *relevant marknad*: den relevanta produktmarknad och geografiska marknad som specialiseringsprodukterna tillhör och dessutom – om specialiseringsprodukterna är mellanprodukter som en eller flera av parterna helt eller delvis använder internt som insatsvara för produkter i senare led – den relevanta produktmarknad och geografiska marknad som produkterna i senare led tillhör.
- (i) *konkurrerande företag*: en faktisk eller potentiell konkurrent:
- (1) *faktisk konkurrent*: ett företag som är verksamt på samma relevanta marknad.
- (2) *potentiell konkurrent*: ett företag som, om specialiseringsavtalet inte fanns, på realistiska grunder och inte endast som en rent teoretisk möjlighet, sannolikt inom högst tre år skulle göra de nödvändiga ytterligare investeringarna eller ta på sig andra nödvändiga kostnader för att komma in på den relevanta marknaden.
- (j) *exklusiv leveransskyldighet*: en skyldighet att inte leverera specialiseringsprodukterna till ett annat konkurrerande företag än en part eller parter i avtalet.

- (k) *exklusiv inköpsskyldighet*: en skyldighet att köpa specialiseringsprodukterna enbart från en part eller parter i avtalet.
- (l) Med *gemensamt* avses, i samband med distribution, verksamhet där arbetet i fråga
 - (1) utförs av en gemensam arbetsgrupp eller organisation eller ett gemensamt företag, eller
 - (2) utförs av en gemensamt utsedd tredjepartsdistributör med eller utan ensamrätt, under förutsättning att den tredje parten inte är ett konkurrerande företag.
- (m) *distribution*: tillhandahållande av specialiseringsprodukter.

2. I denna förordning ska begreppen företag och part även omfatta dessa företags respektive anknutna företag.

Med *anknutna företag* avses

- (a) företag i vilka en part i specialiseringsavtalet direkt eller indirekt
 - i) har befogenhet att utöva mer än hälften av rösträttigheterna,
 - ii) har befogenhet att utse mer än hälften av ledamöterna i styrelsen, direktionen eller organ som rättsligt företräder företaget, eller
 - iii) har rätt att leda företagets verksamhet,
- (b) företag som direkt eller indirekt gentemot en part i specialiseringsavtalet har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a,
- (c) företag i vilka ett företag som avses i led b direkt eller indirekt har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a.
- (d) företag i vilka en part i specialiseringsavtalet tillsammans med ett eller flera av de företag som avses i led a, b eller c eller i vilka två eller flera av de sistnämnda företagen gemensamt har de rättigheter eller befogenheter som anges i led a,
- (e) företag i vilka de rättigheter eller befogenheter som anges i led a gemensamt innehas av
 - i) parter i specialiseringsavtalet eller deras respektive anknutna företag som avses i leden a–d, eller
 - ii) en eller flera parter i specialiseringsavtalet eller ett eller flera av deras anknutna företag som avses i leden a–d, samt en eller flera tredje parter.

AVDELNING II

UNDANTAG

Artikel 2 – Undantag

1. Enligt artikel 101.3 i fördraget och om inte något annat följer av denna förordning förklaras härmed artikel 101.1 i fördraget icke tillämplig på specialiseringsavtal.

2. Undantaget enligt punkt 1 ska gälla i den mån sådana avtal innehåller konkurrensbegränsningar som omfattas av artikel 101.1 i fördraget.
3. Undantaget i punkt 1 ska också tillämpas på specialiseringsavtal som innehåller bestämmelser om överlåtelse eller licensiering av immateriella rättigheter till en eller flera av parterna, under förutsättning att dessa bestämmelser
 - (a) inte utgör det primära syftet med dessa avtal och
 - (b) är direkt knutna till och nödvändiga för genomförandet av dem.
4. Undantaget enligt punkt 1 ska också tillämpas på specialiseringsavtal genom vilka
 - (a) parterna godtar en exklusiv inköpsskyldighet eller exklusiv leveransskyldighet, eller
 - (b) parterna distribuerar specialiseringsprodukterna gemensamt och inte säljer dem självständigt.

AVDELNING III

TRÖSKELVÄRDEN

Artikel 3 – Tröskelvärden för marknadsandelar

1. Undantaget enligt artikel 2 ska gälla på villkor att parternas sammanlagda marknadsandel inte överstiger 20 % på den eller de relevanta marknader som specialiseringsprodukterna tillhör.
2. Om specialiseringsprodukterna är mellanprodukter som en eller flera av parterna helt eller delvis använder internt för produktion av produkter i senare led, som de också säljer, är det undantag som föreskrivs i artikel 2 villkorat av
 - (a) en sammanlagd marknadsandel på högst 20 % på den eller de relevanta marknader som specialiseringsprodukterna tillhör, och
 - (b) en sammanlagd marknadsandel på högst 20 % på den eller de relevanta marknader som produkterna i senare led tillhör.

Artikel 4 – Tillämpning av tröskelvärdena för marknadsandelar

För tillämpningen av tröskelvärdena för marknadsandelar enligt artikel 3 gäller följande regler:

1. Marknadsandelen ska beräknas på grundval av försäljningsvärdet på marknaden. Om uppgifter om marknadsvärdet av försäljningen inte finns tillgängliga kan uppskattningar som grundas på annan tillförlitlig marknadsinformation, däribland marknadsförsäljningsvolym, användas för att fastställa parternas marknadsandel.
2. Marknadsandelen ska beräknas på grundval av uppgifter för det föregående kalenderåret eller alternativt, när det föregående kalenderåret inte är representativt för parternas ställning på den eller de relevanta marknaderna, beräknas som ett genomsnitt av parternas marknadsandelar under de tre föregående kalenderåren.

3. Marknadsandelen för de företag som avses i artikel 1.2 e andra stycket ska fördelas lika mellan varje företag som har de rättigheter eller befogenheter som anges i artikel 1.2 a andra stycket.
4. Om de marknadsandelar som avses i artikel 3 först inte är större än 20 % men senare överstiger denna nivå på minst en av de marknader som berörs av specialiseringsavtalet, ska undantaget enligt artikel 2 fortsätta att gälla under två på varandra följande kalenderår efter det år då tröskelvärdet 20 % överskreds för första gången.

AVDELNING IV

SÄRSKILT ALLVARLIGA BEGRÄNSNINGAR

Artikel 5 – Särskilt allvarliga begränsningar

Undantaget enligt artikel 2 ska inte gälla specialiseringsavtal som, direkt eller indirekt, ensamt eller i kombination med andra faktorer som parterna kontrollerar, syftar till något av följande:

1. Fastställande av priser vid försäljning av specialiseringsprodukter till tredje parter, med undantag för fastställande av priser som tas ut av direktkunder vid gemensam distribution,
2. begränsning av produktion eller försäljning, med undantag av
 - (a) bestämmelser om den överenskomna mängden produkter inom ramen för ensidiga eller ömsesidiga specialiseringsavtal, eller
 - (b) bestämmelser om fastställande av kapacitet och produktionsvolymerna inom ramen för ett avtal om gemensam produktion, och
 - (c) fastställande av försäljningsmål i samband med gemensam distribution,
3. uppdelning av marknader eller kundunderlag.

AVDELNING V

ÅTERKALLELSEFÖRFARANDE

Artikel 6 – Återkallelse av Europeiska kommissionen i enskilda fall

1. Kommissionen får enligt artikel 29.1 i förordning (EG) nr 1/2003 återkalla förmånen enligt den här förordningen, om den i ett visst fall finner att ett specialiseringsavtal som omfattas av undantaget i den här förordningen ändå har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget.
2. Förmånen enligt denna förordning kan återkallas i enlighet med artikel 29.1 i förordning (EG) nr 1/2003, särskilt om
 - (a) den relevanta marknaden är mycket koncentrerad och
 - (b) konkurrensen redan är svag, särskilt på grund av

- i) andra marknadsaktörers individuella marknadsställning, eller
- ii) de kopplingar mellan andra marknadsaktörer som skapats genom parallella specialiseringsavtal.

Artikel 7 – Återkallelse i enskilda fall av en konkurrensmyndighet i en medlemsstat

1. Enligt artikel 29.2 i förordning (EG) nr 1/2003 får konkurrensmyndigheten i en medlemsstat återkalla gruppundantaget enligt den här förordningen på den medlemsstatens territorium eller en del av detta, om den konstaterar att ett specialiseringsavtal som omfattas av undantaget i den här förordningen i ett visst fall ändå har verkningar som är oförenliga med artikel 101.3 i fördraget på den medlemsstatens territorium, eller på en del av detta, och om det territoriet uppvisar alla kännetecken på en avgränsad geografisk marknad.
2. Gruppundantaget enligt denna förordning kan återkallas av en konkurrensmyndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 29.2 i förordning (EG) nr 1/2003, särskilt om någon av de omständigheter som anges i artikel 6.2 a och b i den här förordningen är tillämplig.

AVDELNING VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 8 – Övergångsperiod

Förbudet enligt artikel 101.1 i fördraget gäller inte under perioden från och med den 1 januari 2023 till och med den 31 december 2024 i fråga om avtal som gällde redan den 31 december 2022 och som inte uppfyller de villkor för beviljande av undantag som anges i denna förordning men som uppfyller de villkor för beviljande av undantag som anges i förordning (EG) nr 1218/2010.

Artikel 9 – Giltighetstid

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.
2. Den ska upphöra att gälla den 31 december 2034.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

*På kommissionens vägnar
Ordförande
Ursula von der Leyen*